

INOVOVANÝ ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM – Európske štúdiá

OBČIANSKA NÁUKA – osemročné štúdium

CHARAKTERISTIKA PREDMETU*

Predmet prispieva k orientácii žiakov v rodinnom a školskom prostredí. Vede ich k poznávaniu svojej obce, regiónu, vlasti a Európskej únie. Umožňuje žiakom pochopiť seba samých a pomáha im v ich socializačnom procese. Učí ich demokraticky myslieť a konať, poznávať svoje práva a povinnosti a obhajovať práva druhých. Poskytuje žiakom základné vedomosti z oblasti štátu a práva a vedie ich k aktívnej občianskej angažovanosti a umožňuje im pochopiť ekonomický život spoločnosti.

CIELE PREDMETU*

Predmet sa cieľmi spolupodieľa na utváraní a rozvíjaní kľúčových kompetencií tým, že vedie žiaka k:

- podpore vedomia jedinečnosti a neopakovateľnosti každého človeka v spoločnosti,
- utváraní vedomia vlastnej identity a identity druhých ľudí,
- realistickému sebaopoznávaniu a sebahodnoteniu,
- akceptovaniu vlastnej osobnosti a osobnosti druhých ľudí,
- aktívnemu občianstvu a osobnej angažovanosti, uvedomovaniu si práv a povinností, rešpektovaniu základných princípov demokracie a tolerancie,
- vytváraní pozitívnych vzťahov k opačnému pohlaviu v prostredí školy a mimo školy,
- rozpoznaní stereotypných názorov na postavenie muža a ženy,
- získaniu základných vedomostí o ekonomickom fungovaní spoločnosti,
- uplatňovaní vhodných komunikačných prostriedkov k vyjadrovaniu vlastných myšlienok, citov, názorov a postojov,

- k obhajovaniu vlastných postojov a k primeranému obhajovaniu svojich práv,
- vytváraníu schopnosti využívať ako zdroj informácií rôzne verbálne a neverbálne texty spoločenského a spoločenskovedného charakteru,
- rešpektovaniu a uplatňovaniu mravných princípov a pravidiel spoločenského spolunažívania a prebratiu zodpovednosti za vlastné názory, správanie sa a dôsledky konania.

* prevzaté z inovovaného štátneho vzdelávacieho programu

Súčasťou tohto materiálu je aj zaradenie prierezových tém platných pre gymnáziá:

- 1 - osobnostný a sociálny rozvoj
- 2 - environmentálna výchova
- 3 - mediálna výchova
- 4 - multikultúrna výchova
- 5 - ochrana života a zdravia

Zaradenie týchto tém k príslušným tematickým celkom má orientačný charakter. Príslušní vyučujúci majú možnosť prostredníctvom svojich tematických výchovno-vzdelávacích plánov upraviť a konkretizovať využitie týchto tém.

UČEBNÝ PLÁN

Názov predmetu	OBČIANSKA NÁUKA								
Stupeň vzdelávania	ISCED 2, ISCED 3 – osemročné gymnázium								
Zameranie	Školský vzdelávací program – Európske štúdiá								
Ročník	príma	sekunda	tercia	kvarta	kvinta	sexta	septima	oktáva	spolu
Počet hodín	1	1	1	1	-	-	2	1 + 1	8

RÁMCOVÉ UČEBNÉ OSNOVY

Tematický celok		Počet hodín	Prierezové témy
príma		33 hodín (1 hodina týždenne)	
1.	Moja rodina, poslanie rodiny	10	Osobnostný a sociálny rozvoj, Multikultúrna výchova
2.	Moja trieda	8	Osobnostný a sociálny rozvoj. Tvorba projektu
3.	Moja obec, región, vlasť, Európska únia	15	Osobnostný a sociálny rozvoj, Multikultúrna výchova, Tvorba projektu
sekunda		33 hodín (1 hodina týždenne)	
1.	Postavenie jednotlivca v spoločnosti	11	Osobnostný a sociálny rozvoj, Multikultúrna výchova
2.	Sociálne vzťahy v spoločnosti	22	Osobnostný a sociálny rozvoj, Multikultúrna výchova
tercia		33 hodín (1 hodina týždenne)	
1.	Občan a štát	10	Osobnostný a sociálny rozvoj, Multikultúrna výchova
2.	Štát a právo	8	Osobnostný a sociálny rozvoj
3.	Ľudské práva a formovanie demokratickej	15	Osobnostný a sociálny rozvoj, Multikultúrna výchova

	spoločnosti		
kvarta		33 hodín (1 hodina týždenne)	
1.	Ekonomický život v spoločnosti	18	Osobnostný a sociálny rozvoj, finančná gramotnosť, mediálna výchova
2.	Finančná gramotnosť	15	Osobnostný a sociálny rozvoj, finančná gramotnosť, mediálna výchova
septíma		66 hodín (2 hodiny týždenne)	
1.	Človek a jedinec	11	Osobnostný a sociálny rozvoj
2.	Občan a právo	14	Osobnostný a sociálny rozvoj Multikultúrna výchova
3.	Občan a štát	13	Osobnostný a sociálny rozvoj Tvorba projektu
4.	Človek a spoločnosť	12	Osobnostný a sociálny rozvoj, mediálna výchova, tvorba projektu, prezentačné zručnosti
5.	Základné ekonomické problémy	16	Osobnostný a sociálny rozvoj, mediálna výchova, tvorba projektu, prezentačné zručnosti
oktáva		66 hodín (2 hodiny týždenne)	
1.	Filozofia a jej atribúty	3	Osobnostný a sociálny rozvoj
2.	Dejinno-historický exkurz	51	Osobnostný a sociálny rozvoj, prezentačné schopnosti
3.	Religionistika	3	Osobnostný a sociálny rozvoj Multikultúrna výchova

UČEBNÉ OSNOVY

OBČIANSKA NÁUKA

PRÍMA

Kľúčové kompetencie	Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Počet hodín	Metódy a formy	Prierezové témy
Osobný a sociálny rozvoj komunikačné zručnosti	Moja rodina	Poslanie a funkcie rodiny vzťahy v rodine, deľba práce práva a povinnosti v rodine medziľudské vzťahy	Vysvetliť základné funkcie rodiny charakterizovať základné znaky rodiny sociálnu rolu uviesť na príkladoch povinnosti a práva jednotlivých členov rodiny ukázať na príkladoch fungovanie vzťahov v rodine, medzi príbuznými, susedmi	10	Frontálne vyučovanie projekt	Osobný a sociálny rozvoj Mediálna výchova
osobný a sociálny rozvoj komunikácia	Moja trieda	Trieda ako sociálna skupina triedna samospráva školská samospráva medziľudské vzťahy v triede	vypracovať návrh práv a povinností žiaka v triede pochopiť potrebu samosprávy v triede a v škole vysvetliť na príkladoch pozitívne a negatívne vzory pre život v triede a v škole	8	projekt Individuálne vyučovanie Skupinové vyučovanie	

<p>Vzbudiť záujem o mesto, krajinu v ktorej žijem.</p>	<p>Moja obec, región, vlasť, Európska únia</p>	<p>mimoškolská činnosť</p>	<p>vytvoriť prehľad o mimoškolskej činnosti</p>	<p>15</p>	<p>Výklad s využitím názorných pomôcok</p>	
<p>Poznať históriu osobností Bratislavy</p>		<p>História a súčasnosť Bratislavy</p>	<p>Spoznať históriu a dnešok hl. mesta SR. Poznať symboly mesta, erb, vlajku. Vedieť sa orientovať v pramenných materiáloch.</p>		<p>prezentácie projekt</p>	
		<p>Významné osobnosti mesta Bratislavy</p>	<p>Poznať osobnosti z oblasti kultúry, vedy, techniky. Vedieť aké osobnosti žijú v meste. Uvedomiť si význam pozitívnych vzorov v minulosti a súčasnosti pre život</p>			
		<p>Môj región</p>	<p>Vzbudiť pocit hrdosti na obec, v ktorej žiak žije, poznávaním jej pamiatok a prírodných krás</p>		<p>Individuálne vyučovanie. Skupinové vyučovanie.</p>	
<p>Poznať štátne symboly.</p>		<p>Moja vlasť</p>	<p>Poznať históriu regiónu (Devín, Rusovce) poznať tradície regiónu Poznať históriu a súčasnosť Slovenska. Vedieť aké sú štátne symboly. Formovať pocit národnej hrdosti.</p>		<p>Prezentácie.</p>	

<p>Pochopiť prepojenie národnej identity s európskou identitou.</p> <p>Oboznámiť sa s krajinami Európskej únie.</p>		<p>Európska únia</p>	<p>Vzbudiť záujem o históriu Európskej únie. Vedieť aké krajiny tvoria EÚ. Vyhľadať si základné informácie o EÚ. Vysvetliť význam európskej integrácie. Uvedomiť si potrebu zachovania slovenskej národnej identity s prepojením na európsku.</p>		<p>Prezentácie</p> <p>skupinová i individuálna práca</p>	<p>Multikultúrna výchova</p>
---	--	----------------------	---	--	--	------------------------------

OBČIANSKA NÁUKA

SEKUNDA

Kľúčové kompetencie	Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Počet hodín	Metódy a formy	Prierezové témy
Utváranie vedomia vlastnej identity	Vnútrotný a vonkajší život jednotlivca	Osobnosť človeka	Rozlíšiť temperamenty osobností, poznať svoje vlastnosti, schopnosti. Vedieť aké sú moje silné stránky. Schopnosť rozlíšiť jednotlivé typy učenia	13	Frontálne vyučovanie skupinová i individuálna práca	Osobný a sociálny rozvoj
Získať základnú orientáciu o zložení spoločnosti.	Sociálne vzťahy v spoločnosti	Socializácia	Pochopiť potrebu utvárania sociálnych vzťahov. Schopnosť začleniť sa do kolektívu. Akceptovanie iných. Uvedomiť si svoje sociálne roly. Vzbudiť záujem o spoluprácu v skupine. Tolerovať iných.	20	prezentácia	Multikultúrna výchova
Porozumieť základným pojmom v oblasti širších spoločenských vzťahov		Životný štýl	Identifikovať jednotlivé životné štýly Vysvetliť svoj výber vhodného či nevhodného trávenia voľného času		projekt	mediálna výchova
Dokázať kriticky zhodnotiť informácie a ich zdroj		Spoločnosť	analyzovať štruktúru			

<p>Byť tolerantný voči rasám, národom a národnostiam.</p>		<p>Sociálne zmeny</p> <p>Tolerancia</p> <p>Charitatívna činnosť dobrovoľníctvo</p>	<p>spoločnosti podľa veku, náboženstva, národnosti</p> <p>určiť príčiny sociálnych zmien</p> <p>uviesť príklady rozmanitosti kultúr, rozpoznať netolerantné správanie, šikanovanie a prejavy extrémizmu</p> <p>určiť rozdiely medzi charitou a dobrovoľníctvom</p> <p>Chápať podstatu dobrovoľníckej a charitatívnej činnosti. Zaujímať sa o možnosti pomáhať ako dobrovoľník(škola, krúžky...)</p> <p>získať prehľad o niektorých organizáciách pomáhajúcich postihnutým, utečencom, starým ľuďom</p>		<p>prezentácie</p>	
---	--	--	--	--	--------------------	--

OBČIANSKA NÁUKA

TERCIA

Kľúčové kompetencie	Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Počet hodín	Metódy a formy	Prierezové témy
<p>Získať základnú orientáciu o vzťahoch a fungovaní spoločnosti.</p> <p>Viesť k aktívnemu občianstvu a osobnej angažovanosti.</p>	Občan a štát	<p>Občan, občianska spoločnosť a štát</p> <ul style="list-style-type: none"> • občan • občianstvo štát <p>Historický pohľad na občiansku spoločnosť</p> <ul style="list-style-type: none"> • občania v starovekom Grécku • občianska spoločnosť v rímskej republike <p>vývoj občianskej spoločnosti</p> <p>Vznik štátu</p> <ul style="list-style-type: none"> • prvé štáty na svete • Aténska demokracia, Rímska republika • štát, znaky štátu 	<p>Vysvetliť vzťah medzi občanom a štátom. Poznať vznik a vývoj občianstva. Vymenovať znaky štátu prospešného pre občana. Poznať korene občianskej spoločnosti.</p> <p>Porovnať postavenie občanov v Aténskej demokracii a Rímskej republike. Použiť informácie z dejepisu o vzniku štátov. Vysvetliť pojem štát.</p> <p>Vymenovať znaky štátu. Poznať korene právneho štátu v antickej spoločnosti. Vymenovať znaky právneho štátu. Vedieť v konkrétnych situáciách rozlišovať či ide o právny štát.</p>	10	<p>Informačno-receptívna – výklad</p> <p>Reproduktívna – riadený rozhovor riešenie úloh</p>	<p>Osobný a sociálny rozvoj</p> <p>Multikultúrna výchova</p>

<p>Porozumieť základným pojmom, uplatňovať a ochraňovať princípy demokracie.</p>	<p>Štát a právo</p>	<p>Právny štát znaky právneho štátu občan a právny štát</p> <p>Ústava Slovenskej republiky</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ústava SR – základný zákon štátu • členenie ústavy • preambula <p>2. hlava Ústavy SR</p> <p>Kto nám vládne (Štátna moc)</p> <ul style="list-style-type: none"> • štátna moc • zložky štátnej moci <p>zákonodarná moc</p> <p>Kto nám vládne (Štátna moc)</p> <ul style="list-style-type: none"> • štátna moc • výkonná moc • prezident <p>súdna moc</p> <p>Demokracia, jej vznik a vývoj</p> <ul style="list-style-type: none"> • dejiny demokracie <p>priama a nepriama demokracia</p> <p>Princípy demokracie</p>	<p>Chápať význam ústavy pre riadenie štátu. Poznať obsah Ústavy SR. Vie vymenovať orgány štátnej moci. Zdôvodniť, prečo je 2.hlava Ústavy SR pre občanov najdôležitejšia.</p> <p>Vysvetliť, ako a prečo vzniká štátna moc. Vymenovať orgány štátnej moci. Vymenovať úlohy parlamentu.</p> <p>Vymenovať, kto a ako vykonáva moc v štáte. Poznať základné právomoci prezidenta. Poznať význam súdov.</p> <p>Vysvetliť význam slova demokracia. Poznať korene demokracie. Vysvetliť priamu a nepriamu demokraciu a uviesť príklady.</p> <p>Vymenovať princípy</p>	<p>8</p>	<p>Informačno-receptívna – výklad</p> <p>Reproduktívna – riadený rozhovor</p> <p>Heuristická – rozhovor, riešenie úloh</p>	<p>Osobný a sociálny rozvoj</p> <p>Osobný a sociálny rozvoj</p>
--	---------------------	--	--	----------	--	---

<p>Viesť k správnym postojom a aktívnemu občianstvu</p> <p>Uvedomovať si svoje práva v kontexte so zodpovedným prístupom k svojim povinnostiam.</p> <p>Vedieť získať a využiť informácie o občianskych aktivitách.</p>	<p>TC Ľudské práva a slobody</p>	<ul style="list-style-type: none"> • princípy demokracie <p>Čo je a nie je demokracia</p> <ul style="list-style-type: none"> • občianska spoločnosť a demokratický štát <p>Voľby, volebné právo</p> <ul style="list-style-type: none"> • volebné právo • volebné princípy • slobodné a čestné voľby voľby v demokracii <p>Parlamentné, komunálne voľby</p> <ul style="list-style-type: none"> • parlamentné voľby • komunálne voľby <p>Štátna správa, samospráva</p> <ul style="list-style-type: none"> • štátna správa • samospráva <p>Čo sú ľudské práva a slobody a prečo sa o nich učíme</p> <ul style="list-style-type: none"> • základné ľudské práva a slobody • občianske práva a povinnosti 	<p>demokracie.</p> <p>Posúdiť podľa konkrétnych situácií stav demokracie v krajine.</p> <p>Vedieť, ako môžu občania ovplyvňovať riadenie štátu. Rozumieť pojmu politická pluralita.</p> <p>Poznať rozdiel medzi parlamentnými a komunálnymi voľbami. Zaujímať sa o komunálne voľby v obci.</p> <p>Rozlíšiť orgány štátnej moci od samosprávnych orgánov. Poznať starostu svojej obce. Zaujímať sa o činnosť obecnej samosprávy.</p> <p>Vymenovať základné ľudské práva a slobody. Vyhladávať v Ústave SR - II. hlava jednotlivé skupiny práv. Zdôvodniť, prečo sa učíme o právach .</p> <p>Poznať základné dokumenty ľudských práv.</p>		<p>Informačno-receptívna – výklad</p> <p>Reproduktívna – riadený rozhovor</p> <p>Heuristická – rozhovor, riešenie úloh</p>	<p>Mediálna výchova</p> <p>Osobný a sociálny rozvoj</p>
--	----------------------------------	---	---	--	--	---

		<p>Dobrovoľnícka a charitatívna činnosť</p> <ul style="list-style-type: none"> • dobrovoľnícka činnosť <p>charitatívna činnosť</p> <p>Triedny, žiacky a školský parlament</p> <ul style="list-style-type: none"> • triedny žiacky parlament <p>školský žiacky parlament</p> <p>Projekt (ľubovoľná téma-skupinová práca, napr. Občianska participácia v širšom prostredí)</p>	<p>Poznať funkcie a právomoci oboch parlamentov. Zaujímať sa o ich činnosť, aktívne sa zapája do spolupráce. Poznať meno predsedu školského parlamentu.</p> <p>Poznať fungovanie obvodného žiackeho parlamentu. Zaujímať sa o aktivity obvodného žiackeho parlamentu (vie, že sa pripravuje na aktívny občiansky život v dospelosti).</p> <p>Získavať zručnosti občianskeho života.</p>		<p>Informačno-receptívna – výklad</p> <p>Reproduktívna – riadený rozhovor</p> <p>Heuristická – rozhovor, riešenie úloh</p>	<p>Osobný a sociálny rozvoj</p> <p>Tvorba projektu a prezentačné schopnosti</p>
--	--	--	---	--	--	---

OBČIANSKA NÁUKA

KVARTA

Kľúčové kompetencie	Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Počet hodín	Metódy a formy	Prierezové témy
<p>Osvojiť si základné ekonomické pojmy.</p> <p>Pochopiť predmet ekonómie a ekonomiky.</p> <p>Osvojiť si zásady trhovej ekonomiky</p> <p>Pochopiť vzťah dopyt a ponuka, tvorba trhovej ceny</p>	<p>Ekonomický život v spoločnosti</p>	<p>Základné pojmy</p> <ul style="list-style-type: none"> - ľudské potreby - statky - výrobný proces <p>Ekonómia a ekonomika</p> <ul style="list-style-type: none"> - mikroekonómia - makroekonómia <p>Základné ekonomické otázky</p> <ul style="list-style-type: none"> - Čo vyrábať? - Ako vyrábať? - Pre koho vyrábať? <p>Typy ekonomík</p> <ul style="list-style-type: none"> - príkazová ekonomika - trhovú ekonomiku - zmiešanú ekonomiku <p>Trhovú ekonomiku</p> <ul style="list-style-type: none"> - trhovú ekonomiku - trh - ponuka - dopyt - cena 	<p>Vysvetliť uvedené pojmy.</p> <p>Konať rozvážne a zodpovedne.</p> <p>Vytipovať príklady riešenia jednotlivých ekonomických otázok.</p> <p>Vysvetliť podstatu troch typov ekonomík.</p> <p>Porovnať jednotlivé ekonomiky z hľadiska pozitív i negatív.</p> <p>Vedieť na praktických príkladoch vysvetliť vzájomný vzťah medzi ponukou, dopytom a cenou tovaru a služieb.</p> <p>Určiť faktory, ktoré ovplyvňujú zmeny ponuky a dopytu.</p>	<p>33</p>	<p>Informačno-receptívna – výklad</p> <p>Reproduktívna – riadený rozhovor</p> <p>Heuristická – rozhovor, riešenie úloh</p> <p>Informačno-receptívna – výklad</p> <p>Reproduktívna – riadený rozhovor</p> <p>Heuristická –</p>	<p>Osobný a sociálny rozvoj</p> <p>Osobný a sociálny rozvoj</p>

<p>Oboznámiť sa so subjektmi trhu</p>		<p>Základné formy podnikania - podnik - podnikanie - fyzická osoba - zisk - strata</p> <p>Výrobca - výroba - produktivita práce - konkurencieschopnosť</p> <p>Spotrebiteľ - spotreba - súkromná spotreba - verejná spotreba</p>	<p>Vysvetliť uvedené pojmy. Charakterizovať základné podmienky úspešného podnikania. Na konkrétnom príklade zo života opísať úspešného alebo neúspešného podnikateľa z obce alebo regiónu.</p> <p>Zdôvodniť priamu úmeru medzi produktivitou práce a množstvom tovaru. Zdôvodniť priamu úmeru medzi produktivitou práce a konkurencieschopnosťou.</p> <p>Uviesť rozdiely medzi súkromnou a verejnou spotrebou.</p>		<p>rozhovor, riešenie úloh</p> <p>Informačno-receptívna – výklad Reproduktívna – riadený rozhovor Heuristická –</p> <p>rozhovor, riešenie úloh</p>	<p>Tvorba projektu a prezentačné schopnosti</p>
<p>Získať informácie o rôznych druhoch platidiel, peňazí</p>		<p>Peniaze - funkcie peňazí</p> <p>Finančné inštitúcie - banky - sporiteľne - poisťovne - nebankové subjekty</p>	<p>Určiť faktory, vytvárajúce hodnotu peňazí.</p> <p>Zdôvodniť opodstatnenosť finančných inštitúcií v trhovej ekonomike. Porovnať z hľadiska služieb jednotlivé finančné inštitúcie.</p>		<p>prezentácie</p>	<p>Osobný a sociálny rozvoj</p>
<p>Viesť k zodpovednému hospodáreniu.</p>		<p>Rozpočet</p>	<p>Rozlíšiť príjmy, výdavky. Utvoriť osobný a rodinný rozpočet</p>		<p>projekt</p>	<p>Tvorba projektu a prezentačné schopnosti</p>

OBČIANSKA NÁUKA

SEPTIMA

Kľúčové kompetencie	Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Počet hodín	Metódy a formy	Prierezové témy
<p>Utváranie vedomia vlastnej identity a identity druhých ľudí.</p> <p>Schopnosť učiť sa učiť.</p> <p>Realistické sebaopoznávanie a sebahodnotenie.</p> <p>Akceptovanie vlastnej osobnosti a osobnosti druhých ľudí.</p>	TC Človek ako jedinec	<p>Podstata ľudskej psychiky</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. psychika 5. vnímanie, pozorovanie, pamäť, myslenie 6. učenie <p>Osobnosť človeka</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. osobnosť 2. temperament 3. schopnosti 4. motívy a postoje - emócie <p>Psychológia v každodennom živote</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. duševná hygiena 6. zdravie a stres 	<p>Poznať ako človek vníma, prežíva a poznáva skutočnosť, seba a druhých ľudí a čo vplýva na jeho vnímanie a poznávanie.</p> <p>Vysvetliť prečo a ako sa ľudia odlišujú vo svojich prejavoch správania.</p> <p>Porovnať rôzne metódy učenia, poznať motiváciu konania osobnosti a uplatniť zásady duševnej hygieny.</p> <p>Identifikovať príčiny stresu a uviesť dôsledky stresu.</p> <p>Využívať získané poznatky pri sebaopoznávaní, poznávaní druhých ľudí.</p>	12	<p>Frontálne vyučovanie</p> <p>Výklad s využitím názorných pomôcok</p> <p>Individuálne vyučovanie</p> <p>Riadený rozhovor</p>	
<p>Pochopiť proces, podmienky a úlohu socializácie jednotlivca, charakterizovať</p>	TC Človek a spoločnosť	<p>Proces socializácie</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. socializácia 5. sociálne vzťahy 6. sociálne skupiny 7. sociálne roly 	<p>Uplatniť spoločensky vhodné spôsoby komunikácie vo formálnych a neformálnych vzťahoch,</p> <p>Poznať, k akým dôsledkom</p>	10	<p>Frontálne vyučovanie</p>	

<p>význam sociálnej roly v živote.</p> <p>Analyzovať správanie sa človeka a skupiny v rôznych sociálnych situáciách.</p> <p>Charakterizovať základné princípy spoločenského života ľudí.</p>		<p>8. sociálne pozície 9. medziľudská komunikácia</p> <p>Sociálne fenomény 10. normy chovania 11. deviácie 12. sociálne problémy (kriminalita, extrémizmus)</p> <p>Rodina 6. funkcie rodiny 7. typy rodín 8. partnerské vzťahy, manželstvo, rodičovstvo</p>	<p>môžu viesť predsudky a nerešpektovanie kultúrnych odlišností príslušníkov rôznych sociálnych skupín.</p> <p>Objasniť podstatu niektorých sociálnych problémov súčasnosti Popísať možné dopady sociálno-patologického správania na jedinca a spoločnosť.</p> <p>Vysvetliť rozdiely v jednotlivých typoch rodín.</p>		<p>Tímová práca</p> <p>Príklady životných situácií a praxe</p> <p>Frontálne vyučovanie</p> <p>Tímová práca</p>	
<p>Pochopiť vznik, vývoj a podstatu štátu.</p> <p>Analyzovať znaky a funkcie štátu.</p> <p>Pochopiť a zhodnotiť pojem demokracia, analyzovať</p>	<p>TC Občan a štát</p>	<p>Štát 13. znaky štátu 14. formy štátu (geografia) 15. právny štát 16. Ústava SR</p> <p>Demokracia 3. princípy 4. politický systém 5. voľby</p>	<p>Rozlíšiť a porovnať historické a súčasné typy štátov (formy vlády). Popísať, akú funkciu plní v štáte ústava a ktoré oblasti upravuje. Vysvetliť, prečo je štátna moc v SR rozdelená na tri nezávislé zložky. Rozlíšiť a porovnať funkcie a úlohy orgánov štátnej moci SR.</p> <p>Vysvetliť podstatu demokracie, uviesť príklady nedemokratických foriem</p>	<p>15</p>	<p>Frontálne vyučovanie</p> <p>Práca s tlačou</p>	

<p>základné princípy demokracie.</p> <p>Charakterizovať politický systém a jeho zložky.</p>		<p>6. volebné systémy 7. politické strany 8. nátlakové združenia</p>	<p>riadenia. Objasniť podstatu a význam politického pluralizmu pre život v štáte. Popísať spôsoby volieb. Vymenovať jednotlivé zložky politického systému a uviesť ich úlohu.</p>			
<p>Vysvetliť podstatu práva.</p> <p>Objasniť podstatu právneho systému a jeho štruktúru.</p> <p>Analyzovať vzťahy upravené jednotlivými odvetvami slovenského právneho poriadku.</p> <p>Poznať orgány ochrany práva.</p>	<p>TC Občan a právo</p>	<p>Právo 3. základné pojmy práva: normy, morálka, právo</p> <p>Právo v každodennom živote 4. právna spôsobilosť 5. právny systém SR, jeho usporiadanie, druhy právnych noriem 6. odvetvia práva: občianske, spôsobilosť na právne úkony, práva spotrebiteľa 7. rodinné 8. trestné, deliktuálna spôsobilosť</p> <p>Orgány ochrany práva • polícia, súdy,</p>	<p>Vysvetliť rozdielnosť medzi morálnymi a právnymi normami.</p> <p>Charakterizovať právny systém. Uviesť, ktoré štátne orgány vydávajú právne predpisy aj ako a kde sú zverejňované. Rozlíšiť zmysel a význam trestného, občianskeho a rodinného práva. Vysvetliť základné práva spotrebiteľa. Uviesť podmienky vzniku manželstva. Odôvodniť účel sankcií pri porušení právnych noriem.</p> <p>Porovnať náplň činnosti orgánov právnej ochrany.</p>	<p>14</p>	<p>Frontálne vyučovanie</p> <p>Skupinové vyučovanie</p> <p>Riadený rozhovor</p>	

<p>Poznať vývoj úpravy ľudských práv.</p>		<p>advokácia, prokuratúra, notariáty</p> <p>Ľudské práva</p>	<p>Uviest' príklady právnych problémov, s ktorými sa môžu občania na nich obrátiť.</p> <p>Obhájiť svoje práva, rešpektovať ľudské práva druhých ľudí a osobne sa angažovať proti ich porušovaniu.</p>		<p>Diskusia</p>	
<p>Charakterizovať jednotlivé typy ekonomík, zhodnotiť klady a nedostatky.</p> <p>Oboznámiť sa s pojmami, vzťahmi a základnými princípmi charakteristickým i pre trhovú (zmiešanú) ekonomiku.</p>	<p>TC Základné ekonomické problémy a ich riešenie</p>	<p>Základné ekonomické otázky</p> <ul style="list-style-type: none"> •typy ekonomík •ekonomika SR <p>Trhový mechanizmus</p> <ul style="list-style-type: none"> • ekonomický kolobeh, základné funkcie a úlohy trhu, typy trhov • správanie spotrebiteľov – dopyt, správanie výrobcov – ponuka • proces tvorby trhovej rovnováhy a proces tvorby cien, trhová konkurencia 	<p>Porovnať rôzne typy ekonomík z hľadiska ich prístupu k riešeniu základných ekonomických otázok. Charakterizovať ekonomiku SR.</p> <p>Preukázať praktickú orientáciu v problematike fungovania trhového mechanizmu. Opísať správanie sa subjektov trhu a rozhodovanie v rôznych situáciách na trhu.</p>	<p>15</p>	<p>Riadený rozhovor</p> <p>Frontálne vyučovanie</p> <p>Diskusia</p>	

<p>Analyzovať výrobné faktory.</p> <p>Poznať zásahy štátu do hospodárskeho života.</p> <p>Pochopiť myšlienku medzinárodnej ekonomickej integrácie.</p>		<p>Výrobné faktory</p> <p>Ekonomická úloha štátu</p> <p>Proces európskej integrácie</p>	<p>Vysvetliť a popísať podstatu výrobných vstupov – práca, pôda, kapitál.</p> <p>Vysvetliť úlohu štátu v trhovej ekonomike, popísať nástroje hospodárskej politiky štátu.</p> <p>Objasniť proces európskej integrácie</p>		<p>Frontálne vyučovanie</p>	
--	--	---	---	--	-----------------------------	--

OBČIANSKA NÁUKA

OKTÁVA

Kľúčové kompetencie	Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Počet hodín	Metódy a formy	Prierezové témy
Kriticky myslieť	1. Filozofia a jej atributy	Filozofia a mýtus	Poznať rozdiel medzi mytologickým a filozofickým poznaním Charakterizovať základné filozofické disciplíny- etika, logika, estetika Používať filozofické pojmy- ontológia, gnozeológia, idealizmus, materializmus, racionalizmus, empirizmus, voluntarizmus	3	Frontálne vyučovanie Prezentácia	Osobnostný a sociálny rozvoj
Spôsobilosť učiť sa učiť sa	Dejinnohistorický exkurz	Úvod do dejín filozofie Predsokratické obdobie Milétska škola Herakleitos Eleátska škola Sokrates sofisti	Poznať filozofické učenie Milétskej školy, Herakleita, eleatov, Sokrata a sofistov, Objasniť pojem arché	6	výklad Práca z textom	
Analyzovať problémy		Klasické obdobie Platón	Platónov objektívny idealizmus Porozumieť učeniu o ideách na základe analýzy textu Aristotelov filozofický systém Vysvetliť podstatu Aristotelovej logiky a metafyziky		Frontálne vyučovanie	
Kriticky myslieť		Aristoteles	Objasniť hlavné problémy			Osobnostný a sociálny rozvoj

<p>Učiť sa učiť sa</p> <p>Analyzovať problémy Vedieť vyjadriť svoj názor</p> <p>Analyzovať problémy</p>		<p>Helénske obdobie stoicizmus epikureizmus novoplatonizmus</p> <p>Stredoveká filozofia Patristika</p> <p>Scholastika Raná scholastika Vrcholná scholastika Arabská filozofia</p> <p>Renesančná filozofia Prírodovedné poznatky obdobia renesancie</p> <p>Nové názory na človeka a štát</p> <p>Novoveká filozofia 16.st.- 17.st.</p>	<p>stoicizmu a epikureizmu, novoplatonizmu. Pochopiť riešenie etických otázok jednotlivých helénskych škôl</p> <p>Opísať základné problémy vzniku kresťanskej filozofie a učenia A.Augustína</p> <p>Vysvetliť učenie T. Akvinského Porozumieť pojmu univerzálie, nominalizmus, realizmus Objasniť význam arabskej filozofie(Avicenna, Averroes)</p> <p>Poznať predstaviteľov: Kuzánsky, G.Bruno a ich prínos pre filozofiu a poznanie</p> <p>Zdôvodniť nový pohľad na človeka a štát v učení M.de Montaigne, Machiavelli</p> <p>Opísať zmeny vo filozofii v období 16.st.-17.st. Zdôvodniť, prečo je</p>	<p>6</p> <p>4</p> <p>7</p>	<p>Utvrdzovanie učiva</p> <p>Frontálne vyučovanie</p> <p>Práca s textom</p> <p>Frontálne vyučovanie</p>	<p>Osobnostný a sociálny rozvoj</p>
---	--	--	---	----------------------------	---	---

<p>Vedieť vyjadriť svoj názor</p> <p>prejaviť schopnosť kriticky myslieť</p>	<p>Učenie F. Bacona</p> <p>Racionalizmus a dualizmus a R. Descartesa</p> <p>Filozofia B. Spinozu</p> <p>Učenie o monádach W. Leibniza</p> <p>J. Locke</p> <p>Filozofia obdobia osvietenstva</p> <p>Filozofia D. Humea</p> <p>Osvietenecká filozofia Voltaira</p> <p>Montesquieu</p>	<p>gnozeológia kľúčovou témou Charakterizovať empirizmus F. Bacona a racionalizmus R. Descartesa, porovnať ich učenie Osvojiť si pojmy dualizmus, pluralizmus, monizmus</p> <p>Vysvetliť podstatu panteizmu B. Spinozu Objasniť učenie o monádach W. Leibniza Vysvetliť filozofické učenie J. Locka v oblasti t. poznania a učení o štáte</p> <p>Opísať hlavné znaky osvietenstva Charakterizovať anglické osvietenstvo Objasniť prínos učenia D. Huma, jeho skepticizmus a subjektivismus Porovnať odlišnosti anglického a francúzskeho osvietenstva Vysvetliť význam Voltaira pre filozofiu a pre spoločnosť Pochopiť pojem deizmus</p> <p>Objasniť význam učenia Montesquieu a porovnať jeho teóriu del'by štátnej moci</p>	<p>4</p> <p>10</p>	<p>Individuálna práca</p> <p>Utvrdzovanie učiva</p> <p>Frontálne vyučovanie</p>	<p>Osobnostný a sociálny rozvoj</p>

<p>Analyzovať problémy Vedieť vyjadriť svoj názor</p> <p>Čítať s porozumením</p>		<p>Encyklopedisti</p> <p>Politické učenie J.J. Rousseaua</p> <p>Filozofia osvietenstva v diele I. Kanta</p> <p>Heglova idealistická filozofia</p> <p>Poklasická filozofia 2.pol.19.storočia</p> <p>Pozitivismus A. Comta</p> <p>Filozofia Kierkegaarda</p>	<p>s Lockovým prístupom Zdôvodniť prínos encyklopedistov, najmä D.Diderota pre rozvoj vedy a myslenia Vysvetliť politické názory J.J.Rousseaua v diele Spoločenská zmluva</p> <p>Vysvetliť podmienky vzniku nemeckého osvietenstva Porozumieť podstatným otázkam Kantovej filozofie Vysvetliť teóriu poznania v diele Kritika čistého rozumu Pochopiť etickým otázkam nastoleným Kantom v Kritike praktického rozumu Charakterizovať podstatu Heglovej idealistickej filozofie Porovnať Heglovo nazeranie na svet s idealizmom Platóna Zistiť, ktoré myšlienky nemeckých filozofov ovplyvnili štúrovcov</p> <p>Objasniť scientistický a antropologický smer filozofie 19.storočia Charakterizovať podstatu pozitivismu A.Comtea,</p>	<p>8</p>	<p>Frontálne vyučovanie</p> <p>Práca s textom Písomka</p> <p>Frontálne vyučovanie</p>	
--	--	--	--	----------	---	--

Analyzovať problémy Vedieť vyjadriť svoj názor	Religionistika	Filozofia k. Marxa	Vysvetliť filozofiu existencie S. Kierkegaarda, Pochopiť materialistické chápanie dejín K. Marxa	6	prezentácie	Multikultúrna výchova
		Filozofia 20. storočia Existencializmus J.P. Sartra	Posúdiť existencializmus J.P. Sartra, Porozumieť základným otázkam filozofie jazyka L. Wittgensteina, Osvojiť si pojmy lingvistiky, sémantika a pragmatika			
		Filozofia jazyka Wittgensteina		3	Opakovanie Utvrdzovanie učiva	Mediálna výchova
		Prvky náboženstva Svetové náboženstvá	Poznať jednotlivé prvky náboženstva – viera, symboly a praktiky, pochopiť základné znaky buddhizmu a islamu, uviesť rozdiel medzi náboženstvom, sektou a kultom.			

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre občiansku náuku.

Inovovaný školský vzdelávací program je v oktáve rozšírený o 1 hodinu v porovnaní s inovovaným štátnym vzdelávacím programom. Táto disponibilná hodina bola pridelená v záujme lepšieho utvrdenia preberaného učiva, aplikácie vyučovacích metód, ktoré rozširujú činnostný charakter práce žiakov a zvýšenia kvality výkonu u žiaka.